

שבועות בסימן של טבע

צביקה רטיג

'נהנה' מן האויר, או כי אין הדג חסר כלום בשעה שהוא 'נהנה' מן המים!.. כן, יש שהיצר מסיתך לקרוא: אכן עני גמור הוא מי שנהנה מן הטבע.

ברור לכל, כי בהוציאך את הדג מן המים, אפילו אם תיצוק עליו מים די צורך נשימתו לא תועיל לו הרבה. כי לא רק את הנשימה הוא חסר. חסר הוא את הסיפורה של המים. חסר הוא את הלחיצה, שהם לוחצים על כל נקודה מנקודות גופו- אותה הלחיצה המקפת והמאחדת, המכריחה אותו להיות בריה בפני עצמה, לחיות: חסר הוא את הקשר שבינו ובין המים, את היניקה הנעלמה, ההווית, העולמית שכל אחד מאטומיו יונק מהם ושכולו יונק מהם. על כן כמעט תוציאו מן המים, מתחיל דמו להתפרץ מכל נקבוביות גופו - מתחלת ההתפרדות.

וכן הדבר גם באדם, כשהוא נתון באויר דק הרבה מכפי הראוי לנשימה: לא רק נשימתו נעשית קשה, כי גם דמו מתחיל להתפרץ מכל נקבוביות גופו.

והטבע? הגם זה ברור לכל, כי הטבע, הטבע הרחב, הגלוי, 'הפרוש לפני הכל' הוא לאדם ממש מה שהמים הם לדג ומה שהאויר הוא לכל חי על האדמה."

"היו ימים אשר האדם לא הכיר את ערך-האויר, אשר לא ידע, כי באין אויר אין חיים לו ולכל חי על האדמה, כמו שאין חיים לדג בלי מים. וכן היו ימים, אשר לא ידע האדם, מה האור לו ולחיינו.

אולם את ערך הטבע בכללו, בכל מרחבו האין-סופי ובכל עמקו האין-תהומי הכיר, כמדומה לך, האדם תמיד, עוד מתחילת ברייתו. היו ימים, אשר האדם העריץ את הטבע, אשר חשב אותו ואת כל אשר בו לאלוהים ויעבוד אותו באמונה. והמשוררים והאמנים-הם הרי לא פסקו משירתם אפילו שעה אחת מיום דעת האדם טוב ורע עד היום הזה. ולאחרונה הנה בא המדע- המדע המושכל, הברור, הבהיר, אשר גילה אופקים חדשים ויאר אור חדש- אור קר ונורא, אבל גדול ונאדר. והנה הוא מחליט, כי 'אין אנו עניים בשעה שאנו נהנים מהטבע הפרוש לפני הכל'...

ובכל זאת יש שמתעורר בך חפץ מוזר להטיל ספק בדבר, אם הכיר האדם, בזמן מן הזמנים, אם רצה באמת ובתמים להכיר מה הטבע לו. הגע בעצמך: הנאה עראית מן הטבע, אם תכופה או לא תכופה מספיקה לאדם להוציאו מכלל עניות?! הרי לא יעלה על הדעת להחליט כי אין אדם עני בשעה שהוא

האדם והטבע, א.ד גורדון

הצעה להדרכת קריאה וחשיבה:

גורדון מדבר על המשמעות של הטבע עבור האדם, על ההכרה של האדם במשמעות זו, ומטיל ספק כמה האדם מתעמק להכיר את הטבע.

- ◆ שימו לב לסוגי ההכרה והערך השונים שהאדם מעניק לטבע- בין אומנות למדע ועוד.
- ◆ האם כשאנו יוצאים לטבע, למעינות, לחו"ל- אנו נעצרים, נהנים ונושמים אותו פנימה: חווים את הטבע כהפוגה וממלאים חסך שהצטבר, או שאנו מחפשים לענות על צורך קיומי וקבוע שקיים בנו?
- ◆ האם לדעתכם ניתן לחוות את ה'לחיצה המאחדת' של הטבע, כפי שגורדון מתאר, גם בחיים האורבניים והמודרניים שלנו? אם כן, גלו לנו לעזאזל איך??